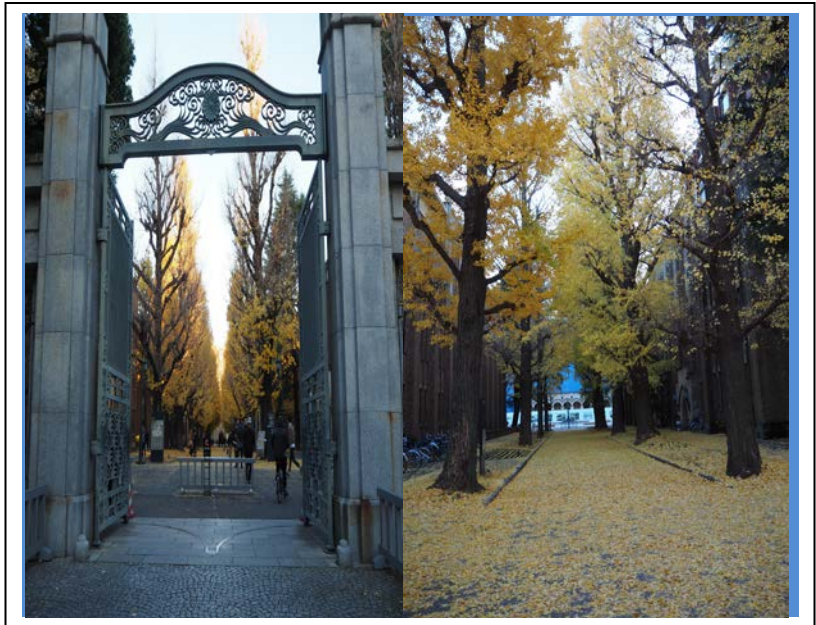

บทความที่ :
Article : **10**

กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตาม
แนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

Management Strategies of Higher Education
Institutions According to the Concept
of Green University

ฐิติกรณ ยาวิชัย จารึกศิลป์* และนันทรัตน์ เจริญกุล**

Thitikorn Yawichai Jarueksil and Nuntarat Charoenkul

* หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
[Doctoral Degree in Educational Administration Program,
Chulalongkorn University]; E-mail: girlgirlt3@hotmail.com

** คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [Faculty of Education,
Chulalongkorn University]; E-mail: pruet.s@chula.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเชื่อมโยงของแนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 3) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และ 4) พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มประชากร ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวโดย UI Green Metric World University Ranking ปี 2015 จำนวน 19 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนี $PNI_{Modified}$ และข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ กระบวนการบริหารสถาบันอุดมศึกษา การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และการพัฒนากลยุทธ์ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพที่พึงประสงค์ทุกด้าน 3) จุดแข็ง ได้แก่ การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการศึกษา ความยั่งยืนทางด้านโภชนาการ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อชุมชน จุดอ่อน ได้แก่ การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการของเสีย การจัดการน้ำ การสำรวจ นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระบบการจัดการและการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม และจริยธรรมการลงทุณธรรมาภิบาลและการบริหารงาน โอกาส ได้แก่ ด้านสังคมและด้านเทคโนโลยี

อุปสรรค ได้แก่ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐและด้านเศรษฐกิจ 4) กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 4.1) กลยุทธ์การขับเคลื่อนนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน 4.2) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 4.3) กลยุทธ์การขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน และ 4.4) กลยุทธ์การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

คำสำคัญ : สถาบันอุดมศึกษา; การบริหารนโยบาย; มหาวิทยาลัยสีเขียว

Abstract

This research aimed to 1) To study the linkages of the concept of the university management conceptual framework in accordance with the concept of green university, 2) To study the current and desirable condition of the management of higher education institutions according to the concept of green university, 3) To study strengths, weaknesses, opportunities, and threats of the management of higher education institutions according to the concept of green university, and 4) To develop the management strategies of higher education institutions according to the concept of green university. The mixed methods were used for this research. The research populations consisted of 19 universities participating in the UI Green Metric World University Ranking for the year 2015. The research tools consisted of the questionnaires and the evaluation forms on the strategic appropriateness and possibility. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{Modified}$. And the data after the focus group discussion. The research results show the followings: 1) The university management conceptual framework in accordance with the green university concept consisted of three parts: the university management process, being the green university, and strategic development. 2) The current condition of the management of higher education institutions according to the concept of green university after the external and internal environment analysis had moderate mean. The desirable condition of the management of higher education institutions according to the concept of green university after the external and internal environment analysis had high mean. The mean of the desirable

condition was higher than the mean of the current condition in every aspect. 3) The strengths consisted of the organized infrastructure system, educational management, nutritional sustainability, dissemination of the information to the community. The weaknesses consisted of management of energy and climate change, waste management, water management, travel, policy on environment, human resources for sustainable development, environmental quality management and examination system, ethical investment, good governance and management. The opportunities consisted of social and technological aspects. The threats consisted of politics, government policy, and economics. 4) The management strategies of higher education institutions according to the concept of green university consisted of 1) the strategy to implement the sustainable green university policy, 2) the strategy to implement the management to create the green university, 3) the strategy to implement the educational management to sustainably develop the green university, and 4) the strategy to strengthen the cooperative network to promote the green university.

Keywords : Higher Education Institutions; Policy Management;
Green University

บทนำ

ในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในประเทศและในท้องถิ่นมีแนวโน้มที่ถูกทำลายเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากในปัจจุบันจำนวนประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมีการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้อย่างวุ่นวายประโยชน์ต่อมนุษย์เพิ่มมากขึ้น นำไปสู่การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องซึ่งผลจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อมนุษย์หลายประการ ได้แก่ ปัญหาการแปรปรวนของภูมิอากาศภัยพิบัติมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น มลพิษสิ่งแวดล้อมขยายขอบเขต กว้างขวางมากขึ้นซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งการดำรงอยู่และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของมนุษย์ ในขณะเดียวกัน พลโทธี ศิริบรรณพิทักษ์ (2555) ได้กล่าวว่า ในทศวรรษที่ผ่านมาได้เกิดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับที่รุนแรงที่เป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาความล้มเหลวของการพัฒนาที่ผ่านมาในอดีตซึ่งเป็นการเติบโตในลักษณะของการทำลายสิ่งแวดล้อม และสร้างปัญหาสังคมโดยเฉพาะในแง่ของความแตกต่าง หรือความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ในขณะเดียวกันการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา ประเทศไทยใช้ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อมุ่งสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก ส่วนแบบแผนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมาจากการขยายตัวของการผลิตและการบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดเป็นหลัก ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกนำมาใช้อย่างสิ้นเปลือง ต่อเนื่อง เป็นระยะเวลายาวนานเป็นการลดทอนทั้งปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน

จากสภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้กล่าวมาข้างต้น ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยกำหนดพันธกิจข้อหนึ่งว่า สร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัย

พื้บติ ในขณะเดียวกันสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดกรอบแผน อุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551 – 2565) ซึ่งมีได้ให้ความสำคัญกับ เรื่องพลังงานและสิ่งแวดล้อมโดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาพลังงาน สิ่งแวดล้อม และนัยยะต่ออุดมศึกษาว่า รัฐกำหนดภารกิจให้อุดมศึกษาสร้างบุคลากรและความรู้ เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองได้เพิ่มขึ้นทางด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ เพื่อลดการนำเข้าพลังงาน และเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการสนับสนุนทางนโยบาย และทรัพยากรโดยใช้เป้าหมายการพลังงานของชาติเป็นหลัก สถาบันอุดมศึกษา จะต้องเพิ่มบทบาทด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมโดยยึด 3 แนวทางหลัก คือ สร้างความตระหนักและความตื่นตัวโดยจัดให้มีการเรียนการสอนเป็นวิชา พื้นฐาน สร้างความรู้โดยการจัดการศึกษาเชิงลึกและการวิจัย และเพิ่มบทบาทการ บริการเทคโนโลยีพลังงานและสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณะ ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษา ต้องสร้างความเชื่อมโยงกับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาในฐานะผู้ผลิตและ พัฒนาอาจารย์ การสร้างความตระหนักแก่เด็กและเยาวชนในการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนต่อไปในอนาคต

แนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียวเกิดขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่บุคลากร และ นักศึกษาให้หันมาใส่ใจสภาพแวดล้อม มีส่วนช่วยลดปริมาณของเสียและขยะเพื่อ สร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยอันจะนำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน บวกกับกระแสการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแนวโน้มที่หลายประเทศได้ให้ความสำคัญและมีแนวโน้มเกิดการศึกษากับการ พัฒนอย่งยั่งยืน คือ การศึกษาที่ปลูกฝังจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อสังคม และ การศึกษาให้คนดำเนินชีวิตแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกทั้งปัจจุบันได้มีการยึด หลักการพัฒนาแบบใหม่ที่จะต้องพัฒนาให้เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจกับ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติอย่างยั่งยืนที่มุ่งเน้นแนวคิดกระแสของการพัฒนาควบคู่กับ สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จะเป็นการบริหารจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการผลิตบัณฑิตที่มี คุณภาพแล้ว (นิเทศ สนั่นนารี และ ประสารโชค ฐะนุติ, 2559 : 99 – 100) การ บริหารจัดการที่ลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในองค์กรนับเป็นสิ่งสำคัญที่ มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญโดยสามารถทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนามุ่งสู่การเป็น มหาวิทยาลัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม หรือ มหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University)

โดยมหาวิทยาลัยสีเขียวมีการบูรณาการอนุรักษ์ด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนการสอน การวิจัย และในทุกกิจกรรม ของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน อันก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนของชาติการพัฒนา

ด้วยเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้น แนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นแนวคิดที่สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งให้ความสำคัญและมีความตื่นตัวในการรณรงค์ให้เกิดการสร้างตระหนักและการปลูกจิตสำนึกให้แก่นิสิต/นักศึกษา การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและนิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษารวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อสังคมในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต ดังนั้น การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจัดทำกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อมุ่งหวังที่จะเป็นองค์ความรู้ใหม่ที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจะสามารถนำไปปรับใช้โดยมุ่งหวังที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนและสามารถตอบสนองกระบวนการทัศน์การวิจัย การพัฒนาศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ และเป็นการพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตของประเทศไทย ในการวิจัยครั้งนี้จะสามารถตอบสนองเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาประเทศทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงของแนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว
3. เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

4. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการดำเนินการการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยนำมาออกแบบการวิจัยเป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิดการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียว

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียว

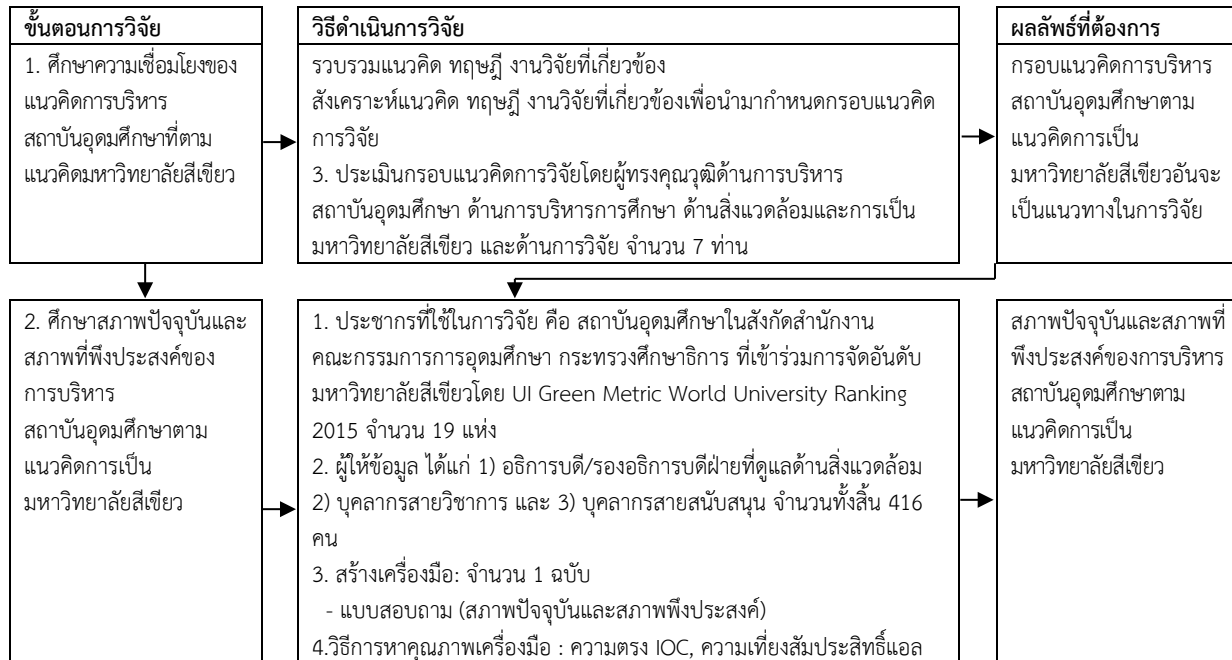
ขั้นตอนที่ 4 ร่างกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

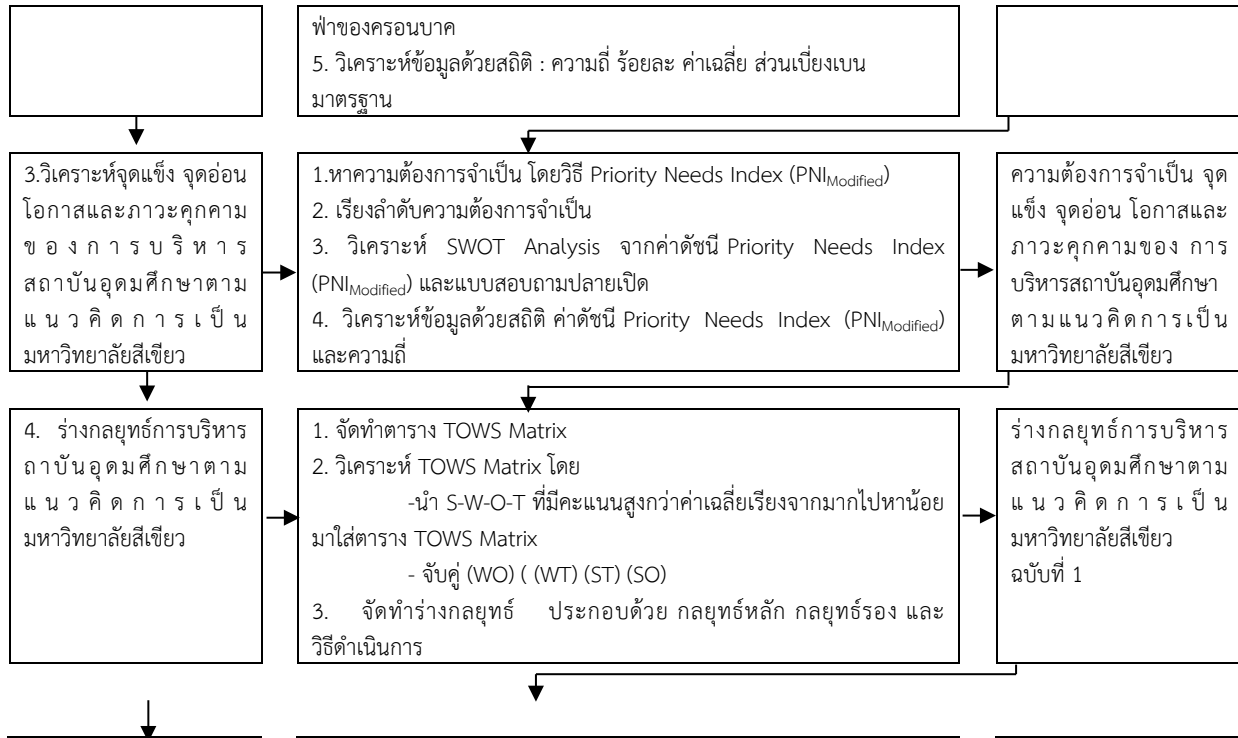
ขั้นตอนที่ 5 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียว

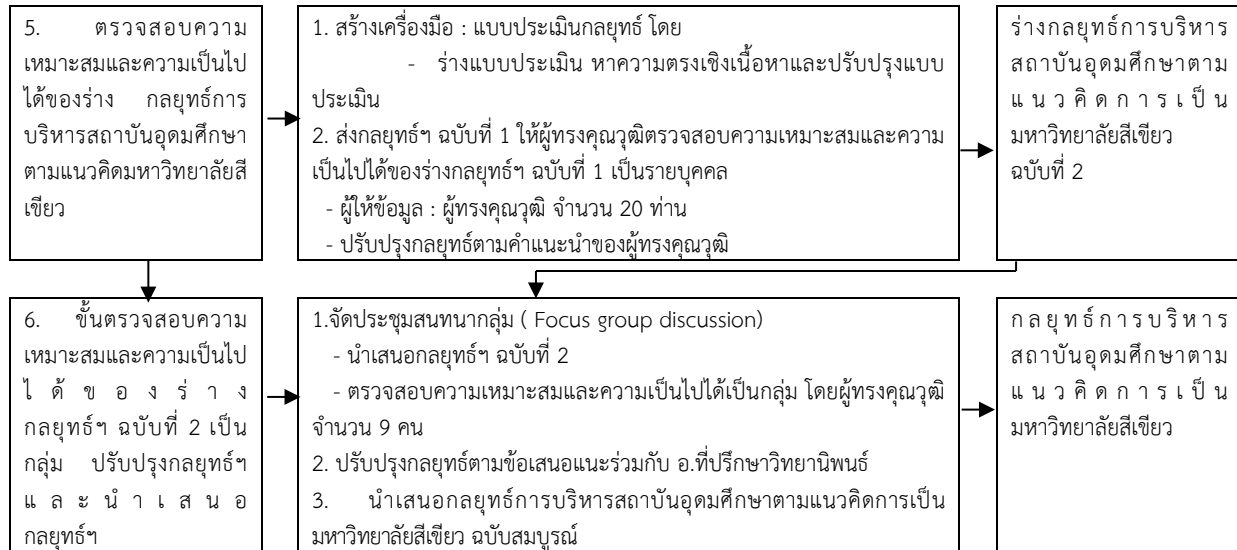
ขั้นตอนที่ 6 พัฒนากลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียว

ซึ่งสามารถสรุปเป็นกระบวนการได้ดังนี้

ภาพที่ 1 : ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

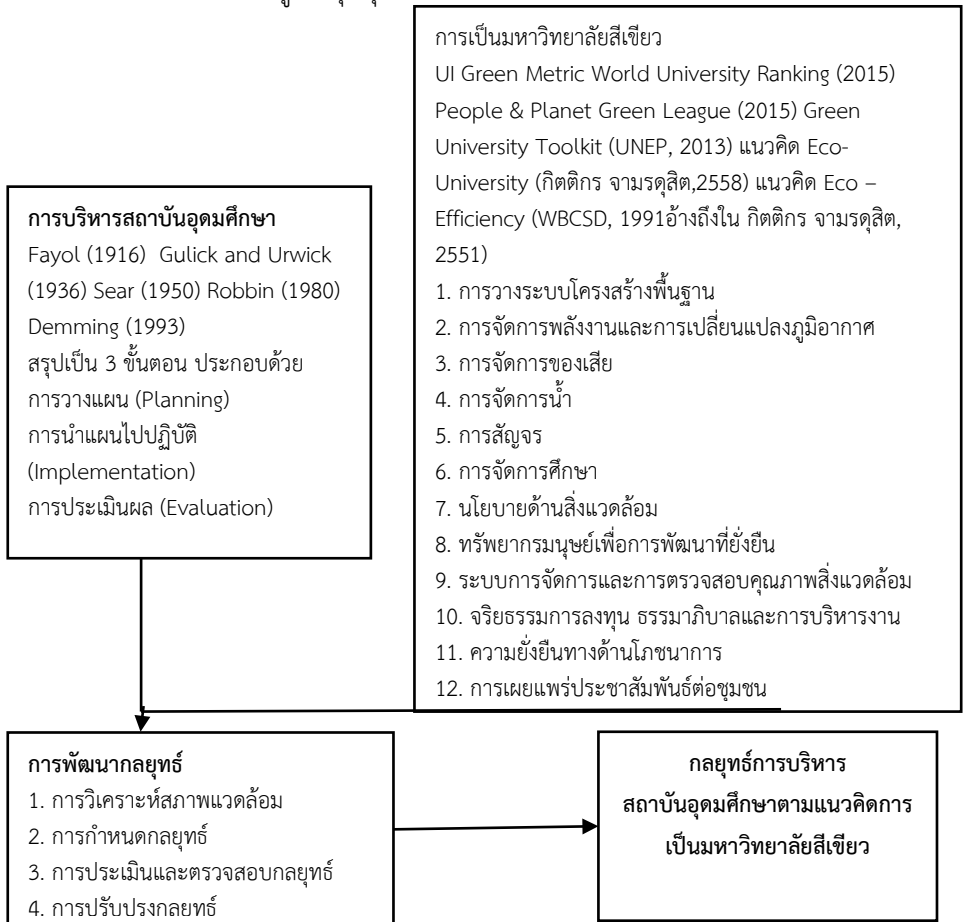

ผลการวิจัย

การศึกษาความเชื่อมโยงของแนวคิดของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

ผลวิจัยส่วนนี้ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และผลการประเมินกรอบแนวคิดการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

สภาพแวดล้อมภายใน

สภาพปัจจุบันของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อชุมชนมีค่าเฉลี่ยปัจจุบันสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.30$) และรองลงมาคือการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.28$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า จริยธรรมการลงทุนธรรมาภิบาลและการบริหารงานมีค่าเฉลี่ยที่พึงประสงค์สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.38$) และรองลงมาคือ ทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ

สภาพแวดล้อมภายนอก

สภาพปัจจุบันของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยปัจจุบันสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 3.23$) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.22$) และปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีมีค่าเฉลี่ยปัจจุบันสูงที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.30$) ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ ($\bar{X} = 4.28$) และปัจจัยด้านสังคม ($\bar{X} = 4.28$) ตามลำดับ

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวมขององค์ประกอบหลักสามารถแบ่งตามความต้องการจำเป็น ดังนี้

1) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำ และถือเป็นจุดแข็งของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวม ได้แก่ การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการศึกษา ความยั่งยืนทางด้านโภชนาการ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ต่อชุมชน

2) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูง และถือเป็นจุดอ่อนของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน โดยภาพรวม ได้แก่ การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การจัดการของเสีย การจัดการน้ำ การสัญจร นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ระบบการจัดการและการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม จริยธรรมการลงทุน ธรรมาภิบาลและการบริหารงาน

โอกาส และภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

ผลการวิเคราะห์โอกาส ภาวะคุกคามของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวมขององค์ประกอบหลักสามารถแบ่งตามความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นต่ำ และถือเป็นโอกาสของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก โดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านสังคม 2) ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูง และถือเป็นภาวะคุกคามของการบริหาร

สถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกโดยภาพรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายของรัฐและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

จากผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ฉบับที่ 1 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ฉบับที่ 1 กลยุทธ์หลัก โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) และผลการประเมินร่างกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ฉบับที่ 2 พบว่า มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ฉบับที่ 2 โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) และจากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ด้านบริหารการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมและการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ จากการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) สามารถปรับปรุงเป็นกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวฉบับสมบูรณ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : ขับเคลื่อนนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน มีกลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ขับเคลื่อนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 2) ควบคุมและติดตามกระบวนการใช้ทรัพยากรน้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ 3) เြงสร้างมาตรการเพื่อความปลอดภัยทางการสัญจรและการกำจัดยานพาหนะภายในมหาวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2 : ขับเคลื่อนการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว มีกลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่สำหรับการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) ขับเคลื่อนกลไกการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนด้านโภชนาการ 3) เเรงรัดปรับปรุง

กระบวนการจัดการของเสียในสถานศึกษา 4) ขับเคลื่อนกลไกการตรวจสอบคุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ 5) พัฒนาการจัดการพลังงานของสถานศึกษาเพื่อการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน และ 6) ส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ 3 : ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน มีกลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว และ 2) ปลุกฝังความรับผิดชอบและความพร้อมรับผิดชอบต่อการทำงานของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสังคม

กลยุทธ์ที่ 4 : เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว มีกลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) สนับสนุนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอยกประเด็นในการอภิปรายผลจากข้อค้นพบการวิจัยในประเด็นกลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวทั้ง 4 กลยุทธ์กับมิติของการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และบริบทอื่นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 ขับเคลื่อนนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ขับเคลื่อนนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 2) ควบคุมและติดตามกระบวนการใช้ทรัพยากรน้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และ 3) เร่งสร้างมาตรการเพื่อความปลอดภัยทางการสัญจรและการจำกัดยานพาหนะภายในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับสถาบันคลังสมองของชาติ (2557) ที่ได้กล่าววามมหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีจัดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน รวมทั้งลดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนทั้งการอนุรักษ์พลังงาน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และพลังงานทดแทน โดยมีหลักการและเหตุผล คือ ความรับผิดชอบต่อมหาวิทยาลัยต่อสังคม (University Social

Responsibility) โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการรักษาสีเขียว การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สภาวะโลกร้อน และสภาพเรือนกระจก เป็นพันธกิจที่สำคัญพันธกิจหนึ่งซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนความรู้ และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นต้นแบบในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและสังคมในวงกว้าง

กลยุทธ์หลักที่ 2 ขับเคลื่อนการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่สำหรับการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2.2) ขับเคลื่อนกลไกการใช้ทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนด้านโภชนาการ 3) เร่งรัดปรับปรุงกระบวนการจัดการของเสียในสถานศึกษา 4) ขับเคลื่อนกลไกการตรวจสอบคุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ 5) พัฒนาการจัดการพลังงานของสถานศึกษาเพื่อการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน และ 6) ส่งเสริมการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานเพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของ People & Planet Green League (2015) มีการใช้ตัวชี้วัดเป็นนโยบายและการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นระบบการจัดการและการตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Auditing and Management Systems) ความยั่งยืนทางด้านโภชนาการ (Sustainable Food) แหล่งพลังงาน (Energy Sources) และการกำจัดขยะและการนำมาใช้ใหม่ (Waste and Recycling)

กลยุทธ์หลักที่ 3 ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว และ 2) ปลูกฝังความรับผิดชอบและความพร้อมรับผิดชอบต่อการทำงานของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสังคม มีความสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2555) ที่ได้กล่าวถึง แนวคิดมหาวิทยาลัย

สีเขียวว่า เป็นการรณรงค์สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่บุคลากร นักศึกษาให้หันมาใส่ใจสภาพแวดล้อม มีส่วนช่วยลดปริมาณของเสีย ขยะ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย การบริหารจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพแล้ว นอกจากนี้ กลยุทธ์นี้ยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของแมคนามารา (McNamara, 2008) ได้ทำวิจัย เรื่องการปลูกฝังการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้หน้าที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการให้การศึกษา ดำเนินการเกี่ยวกับ ความตระหนักด้านความห่วงใยต่อสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ความยั่งยืน โดยจัดโปรแกรมค้นคว้าวิจัยด้านสิ่งแวดล้อมบูรณาการประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเข้าไปในหลักสูตร ดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และสร้างสิ่งแวดล้อมสีเขียวในสถานศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์รอง ดังนี้ 1) สนับสนุนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ซึ่งมีความสอดคล้องกับ United Nations Environment Programme (2013) ได้กำหนดตัวชี้วัดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวเพื่อความยั่งยืนที่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อชุมชน ได้แก่ การบริการสังคม ความร่วมมือกับสถาบันอื่น ๆ โครงการพัฒนาชุมชน นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับ ปิยะมาศ สามสุวรรณ (2555) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี พบว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม แต่ความชัดเจนของนโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยยังอยู่ในระดับปานกลาง การประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และกระดาษเป็นประเด็นหลักที่นักศึกษาได้รับทราบและมีส่วนร่วมมากที่สุดโดยนักศึกษามีส่วนร่วมในการประหยัดการใช้ไฟฟ้า การใช้กระดาษจากการเรียนการสอน รวมทั้งประหยัดพลังงานโดยการปิดไฟก่อนออกจากห้องเรียนทุกครั้ง มีการนำกระดาษที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) **ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา** เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไม่เพียงแต่ผลิตบัณฑิต วิจัย และบริการสังคมเท่านั้น หากแต่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย โดยจะต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน สร้างความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยต่อสังคม (University Social Responsibility) ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงโดยจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ บุคลากรกลยุทธ์ของให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทุกคนในองค์การรับผิดชอบต่องานตามกลยุทธ์ที่กำหนด รวมทั้งพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถดำเนินการในการขับเคลื่อนกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ โดยมีลำดับการนำกลยุทธ์ไปใช้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 และกลยุทธ์ที่ 4 ตามลำดับ

2) **บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา** อันได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ และบุคลากรสายสนับสนุนเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาที่สำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกภารกิจ ได้แก่ ผลิตผลิตบัณฑิต วิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ทั้งนี้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนที่การนำกลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ และเป็นส่วนที่ช่วยให้หน่วยงานสามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถวางแผนการปฏิบัติงานในอนาคตได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมีลำดับการนำกลยุทธ์ไปใช้ คือ กลยุทธ์ที่ 1 กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์ที่ 3 และกลยุทธ์ที่ 4 ตามลำดับ

3) **นิสิต/นักศึกษา** เป็นกลุ่มที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ความสำคัญเนื่องจากนิสิต/นักศึกษาเป็นผลผลิตที่จะต้องมีความรู้และมีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถทำงานเพื่อดำรงชีพตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อสังคม และมีสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทย ซึ่ง

สถาบันอุดมศึกษาจะต้องสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษา/นักศึกษาให้หันมาใส่ใจสภาพแวดล้อมอันจะนำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการบูรณาการการอนุรักษ์ด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนการสอน วิจัย และทุกกิจกรรม ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเสริมสร้างและขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่นำไปใช้คือ กลยุทธ์ที่ 3 ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ปลุกฝังความรับผิดชอบต่อและความพร้อมรับผิดชอบต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสังคม

4) ภาาติเครือข่ายและชุมชนรอบสถาบันอุดมศึกษา แนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นการรณรงค์สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่บุคลากรและนักศึกษาให้หันมาใส่ใจสภาพแวดล้อมเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาจะต้องผลักดันงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับทุกส่วนงาน/ประชาคมในมหาวิทยาลัย รวมทั้งภาาติเครือข่ายและชุมชนที่อยู่โดยรอบสถาบันเพื่อทำให้งานด้านนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จึงควรนำเอากลยุทธ์หลักที่ 4 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวโดยการส่งเสริมสนับสนุนการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

เอกสารอ้างอิง

- นิเทศ สนั่นนารี และประสารโชค ชูชนะนุติ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยของรัฐในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. *วารสารการบริหารปกครอง*, 5 (1): 97 - 120
- ปิยะมาศ สามสุวรรณ. (2555). การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2555). การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน: พื้นฐานการศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันคลังสมองของชาติ . (2557). เอกสารประกอบการประชุม Green Campus Workshop. วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ห้องประชุมจามจุรี 2 ชั้น M โรงแรมปทุมวันปรี้นเซส.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559). (ออนไลน์). จาก http://www.mua.go.th/~bpp/developplan/download/higher_edu_plan/สืบค้นเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2556.
- McNamara, K.H. 2008. *Fostering Sustainability in Higher Education: A Mixed-Methods Study of Transformative Leadership and Change Strategies*. Doctoral dissertation, Philosophy in Leadership & Change program, Antioch University.

United Nations Environment Programme. (2013). **Green Universities Toolkit Transforming Universities into Green and Sustainable Campuses: A Toolkit for Implementers**. Shanghai: Tongji University.

Translated Thai References

Kanjanawasee, S. (2009). **Evaluation Theory**. Bangkok.

Chulalongkorn Print Publishing.

Knowledge Network Institute of Thailand. (2014). **Workshop on**

Green Campus. February 20, 2014 at Chamchuri 2 Room, M Floor, Pathumwan Princess Hotel.

McNamara K.H. (2008). **Fostering Sustainability in Higher Education: A Mixed-Methods Study of Transformative Leadership and Change Strategies**. Doctoral dissertation, Philosophy in Leadership & Change program, Antioch University.

Office of the Higher Education Commission. (2012). **Higher Education Development Plan No. 11 (2012-2016)**. [Online]. Retrieved on March 4, 2013. From http://www.mua.go.th/~bpp/developplan/download/higher_edu_plan/

Samuwan, P. (2012). **Participation of Students in Environmental Management Related to Teaching Activities at Prince of Songkla University**. Master of Sciences Thesis. Prince of Songkla University Hat Yai Campus.

- Sanannaree, N. & Prasarnchoke, T. (2016). The Factors that Affect on the Model of Managing in Master of Public Administration Program Run By the State University in Thailand's Central Northeastern Region, **Governance Journal**, 5 (1): 97 - 120
- Siribanpitak, P. (2010). **Education for Sustainable Development: the Basic in Economy, Society and Environment**. Bangkok. Thaisampun Print Publishing.
- United Nations Environment Programme. (2013). **Green Universities Toolkit Transforming Universities into Green and Sustainable Campuses: A Toolkit for Implementers**. Shanghai: Tongji University.

